

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Osnutek sklepov Sveta o socialni razsežnosti visokega šolstva

(2013/C 168/02)

SVET EVROPSKE UNIJE –

GLEDE NA

1. člena 165 in 166 Pogodbe o delovanju Evropske unije;
2. strategijo Evropa 2020, zlasti krovni cilj povečanja deleža oseb med 30. in 34. letom starosti z dokončano terciarno ali enakovredno izobrazbo na najmanj 40 %;
3. Sklepe Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) ⁽¹⁾, v katerih je spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva opredeljeno kot eden od štirih strateških ciljev tega okvira ter poudarjeno, da bi morala politika izobraževanja in usposabljanja vsem državljanom ne glede na njihove osebne, socialne ali gospodarske razmere omogočiti vseživljenjsko pridobivanje, izpopolnjevanje in izboljševanje znanj in spretnosti za posamezna delovna mesta, pa tudi ključnih znanj, spretnosti in kompetenc;
4. Sklepe Sveta z dne 11. maja 2010 o socialni razsežnosti izobraževanja in usposabljanja ⁽²⁾, v katerih je poudarjeno, da je treba zagotoviti enake možnosti za dostop do kakovostnega izobraževanja in enako obravnavo ter da je treba poskrbeti za to, da rezultati ne bi bili odvisni od družbenogospodarskega položaja ali drugih dejavnikov, ki bi lahko negativno vplivali na izobraževanje, poleg tega pa so v sklepih izpostavljeni gospodarski in socialni razlogi za dvig splošnih stopenj izobrazbe in za pridobitev visokih stopenj znanj in spretnosti, poleg tega pa naj bi bila zagotovitev ključnih kompetenc vsem državljanom ključna za izboljšanje njihove zaposljivosti, socialne vključenosti in osebne izpolnitve;
5. Sklepe Sveta z dne 28. novembra 2011 o posodobitvi visokega šolstva ⁽³⁾, v katerih so države članice pozvane k spodbujanju sistematičnega razvoja učinkovitih strategij za zagotovitev dostopa slabo zastopanim skupinam ter k okrepitevi prizadevanj za zmanjšanje stopenj zgodnje opustitve visokošolskega izobraževanja, in sicer z izboljšanjem kakovosti, ustreznosti in privlačnosti programov, zlasti z učenjem, osredotočenim na študente, in z zagotavljanjem ustrezne podpore po vpisu, usmerjanjem in svetovanjem;
6. sporočilo iz Bukarešte z ministrske konference v okviru bolonjskega procesa z dne 26. in 27. aprila 2012, iz katerega je razviden dogovor ministrov, da sprejmejo nacionalne ukrepe za razširitev splošnega dostopa do kakovostnega visokošolskega izobraževanja, in v katerem je ponovljen cilj, da bi se morala v študentski populaciji, ki vstopi v visokošolsko izobraževanje in ga uspešno zaključi, odražati raznolikost evropskega prebivalstva, pa tudi posebna obravnavo socialne razsežnosti v visokem šolstvu v poročilu o izvajanju bolonjskega procesa za leto 2012, v katerem so preučene razpoložljive statistične informacije o vplivu okolja, iz katerega študenti izhajajo, na njihovo udeležbo v visokošolskem izobraževanju, in različni pristopi politik k razširitvi dostopa;
7. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 20. novembra 2012 – *Ponovni razmislek o izobraževanju: naložbe v spretnosti za boljše socialno-ekonomske rezultate* ⁽⁴⁾, ki v priloženem delovnem dokumentu ⁽⁵⁾ opozarja na razvoj in krepitev partnerstev ter prožnih poti za vseživljenjski razvoj znanj in spretnosti;

⁽¹⁾ UL C 119, 28.5.2009, str. 2.⁽²⁾ UL C 135, 26.5.2010, str. 2.⁽³⁾ UL C 372, 20.12.2011, str. 36.⁽⁴⁾ 14871/12.⁽⁵⁾ 14871/12 ADD 6.

8. Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽⁶⁾, v katerem so se države članice dogovorile, da bodo vzpostavile ureditev za potrjevanje takšnega učenja, ki bo posameznikom omogočalo, da lahko za svojo poklicno pot in nadaljnje učenje, vključno z visokošolskim izobraževanjem, uporabijo znanje, pridobljeno zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja;
9. letni pregled rasti za leto 2013, v katerem je izobraževanje opredeljeno kot ključni spodbujevalec rasti in konkurenčnosti poleg inovacij ter raziskav in razvoja, vlaganje v človeški kapital pa izpostavljeno kot bistveno za odpravo brezposelnosti in ponovni zagon gospodarskega okrevanja;
10. dejavnosti vzajemnega učenja o politikah in praksi za zmanjšanje stopenj zgodnje opustitve ter izboljšanje stopenj uspešnega zaključka visokošolskega izobraževanja v okviru Evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), ki so marca 2013 potekale v Pragi in katerih osrednja tema so bili nacionalni, institucionalni in evropski pristopi za zvišanje stopenj končanega šolanja in prilaganje institucionalnih realnosti raznovrstni študentski populaciji, ob opiranju na dokaze in analize –

SOGLAŠA Z NASLEDNJIM:

1. Izzivov, s katerim se danes spopada Evropa, ni mogoče rešiti le z izobraževanjem in usposabljanjem, kljub temu pa je z gospodarskega in socialnega vidika nujno ljudi opremiti z znanjem in spretnostmi, ki jih Evropa potrebuje, kar vključuje tudi prizadevanje za pravičnejši dostop do visokošolskega izobraževanja, udeležbo v njem in njegov zaključek. Še vedno je preveč sposobnih posameznikov, ki zaradi družbenih, kulturnih in ekonomskih okoliščin ali zaradi pomanjkljivih sistemov podpore in svetovanja niso vključeni v visoko šolstvo.
2. Gospodarsko okrevanje Evrope in prizadevanje za trajnostno rast, tudi s krepitvijo raziskav in inovacij, sta vedno bolj odvisna od sposobnosti Evrope, da vse svoje državljane vključi v razvoj znanj in spretnosti, kar je dokaz za to, da so socialni in ekonomski cilji neločljivo povezani. Hkrati s prizadevanji za izboljšanje spretnosti s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem ima tudi kakovostno visokošolsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje bistveno vlogo pri okrepitevi zaposljivosti in vse večji konkurenčnosti, hkrati pa spodbujanju osebnega in poklicnega razvoja študentov in diplomantov ter spodbujanju socialne solidarnosti in sodelovanja državljanov v javnem življenju.
3. Bolonjski proces in kasnejši razvoj evropskega visokošolskega prostora (EHEA), agenda EU za posodobitev visokošolskega izobraževanja in strategija Evropa 2020 dokazujejo, da lahko evropsko sodelovanje in skupne politike dragoceno

prispevajo k spopadanju s skupnimi izzivi, in sicer z izmenjavo dobrih praks, s primerjalnimi političnimi analizami, oprtimi na dokaze, in s finančno podporo, poleg tega pa tudi s podpiranjem vzpostavljanja trajnostnih mehanizmov za večjo mobilnost raznovrstnih študentskih skupin.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, DA OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU SUBSIDIARNOSTI IN AVTONOMIJE VISOKOŠOLSКИH USTANOV

1. sprejmejo nacionalne cilje za izboljšanje dostopa slabo zastopanih in zapostavljenih skupin do visokošolskega izobraževanja, za povečanje njihove udeležbe v njem in izboljšanje stopnje uspešnega zaključka šolanja, da bi se tako približale cilju bolonjskega procesa, da bi se v študentski populaciji, ki vstopi v visokošolsko izobraževanje, je v njem udeležena in ki pridobi visokošolsko izobrazbo, na vseh ravneh odražala raznovrstnost evropskega prebivalstva;
2. spodbujajo sodelovanje med izvajalci izobraževanja na vseh ravneh, vključno s tistimi, ki izvajajo neformalno in priložnostno učenje, ter drugimi zadevnimi interesnimi skupinami, da bi opredelili posebne skupine, ki v visokem šolstvu niso dovolj zastopane, ter da bi spodbujali večjo udeležbo slabo zastopanih skupin v samem poklicu poučevanja po vseh sektorjih izobraževanja;
3. omogočajo razvoj proaktivnih strategij in z njimi povezanih struktur na institucionalni ravni, vključno z dejavnostmi ozaveščanja in možnostmi za vseživljenjsko učenje, obveščanjem o možnostih za izobraževanje, priložnostih, povezanih s trgov delo, in tozadevnih rezultatih, usmerjanjem pri izbiri smeri, vzajemnim mentorstvom, svetovanjem ter storitvami podpore;
4. spodbujajo prepustnost in razvoj prožnih in preglednih poti za napredovanje zlasti od poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter neformalnega in priložnostnega učenja do visokošolskega izobraževanja, ki jih omogočajo instrumenti za preglednost, kot so nacionalna ogrodja kvalifikacij, povezana z evropskim ogrodjem kvalifikacij;
5. izboljšajo možnosti za fleksibilno učenje s povečanjem raznovrstnosti načinov izobraževanja, na primer z oblikovanjem pristopov k poučevanju in učenju, ki bi bili osredotočeni na študente, z izboljšanjem možnosti za izredni študij, razvoj pripravnitva na podlagi kreditnih točk, modularizacijo programov ter učenjem na daljavo z IKT in visokokakovostnimi odprtimi viri izobraževanja;
6. raziščejo, kako bi lahko z mehanizmi financiranja spodbudili ustanove k razvoju in zagotavljanju visokokakovostnih prožnejših možnosti učenja;

⁽⁶⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

7. preučijo, kako splošna struktura institucionalnega financiranja in finančnih pomoči študentom vpliva na udeležbo slabo zastopanih in zapostavljenih skupin v visokošolskem izobraževanju, in razmislijo, kako je mogoče finančne pomoči čim bolj ciljno uporabiti za izboljšanje dostopa do izobraževanja, udeležbe v njem in uspešnega zaključka izobraževanja;
 8. sodelujejo z visokoškolskimi ustanovami in drugimi interesnimi skupinami pri povečanju stopenj uspešnega zaključka visokošolskega izobraževanja z izboljšanjem kakovosti procesa poučevanja in učenja, zlasti s prožnejšim podajanjem znanja in zagotavljanjem ustrezne podpore po vpisu ter izboljšanjem privlačnosti programov za trg dela;
 9. preučijo morebitna regionalna in geografska neskladja znotraj držav članic glede dostopa do visokošolskega izobraževanja, udeležbe v njem in njegovega uspešnega zaključka ter si prizadevajo za njihovo zmanjšanje;
 10. se s čim večjim izkoriščanjem obstoječih virov lotijo sistematičnega zbiranja pomembnih primerljivih podatkov ter z njimi okrepijo dokazno podlago za razvoj politik in omogočijo učinkovito spremljanje nacionalnih ciljev v zvezi z dostopom slabo zastopanih in zapostavljenih skupin do visokošolskega izobraževanja, njihovo udeležbo v njem in uspešnim zaključkom izobraževanja.
- (b) bo še naprej sodelovala z Eurostatom pri študiji izvedljivosti izboljšanja metodologije za zbiranje administrativnih podatkov o trajanju študija in stopnjah uspešnega zaključka visokošolskega izobraževanja;
 - (c) bo pripravila študijo o vplivu različnih modelov financiranja ali delitve stroškov na učinkovitost, uspešnost in pravičnost visokošolskega izobraževanja v skladu z zavezami iz programa iz leta 2011 za posodobitev visokega šolstva; ⁽⁷⁾.

TER POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ:

POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

bo okrepila dokazno podlago za strategijo Evropa 2020 v podporo ukrepom držav članic za zboljšanje dostopa do izobraževanja, udeležbe v njem in uspešnega zaključka izobraževanja:

- (a) se bo lotila analitične študije politik dostopa do visokošolskega izobraževanja in stopenj zgodnje opustitve ter uspešnega zaključka visokošolskega izobraževanja z namenom analize učinkovitosti različnih nacionalnih in institucionalnih pristopov ter vpliva strukturnih, institucionalnih, osebnih in sociokulturnih dejavnikov na zgodnjo opustitev in uspešni zaključek izobraževanja;
1. nadaljujejo prizadevanja v zvezi s socialno razsežnostjo visokega šolstva, na primer z opravljanjem analize dejavnosti vzajemnega učenja in z dokazi podprtih politik na to temo z izvajanjem odprte metode koordinacije ter v okviru bolonjskega procesa ter z ustreznimi organi in obstoječimi pobudami;
2. uporabijo rezultate in ugotovitve študij in drugega dela, ki ga izvaja Komisija in drugi zadevni viri, kot podlago za nadaljnje razprave in strateški razmislek pri obravnavanju vprašanj dostopa do izobraževanja, udeležbe v njem in uspešnega zaključka izobraževanja ter vpliva različnih modelov financiranja pri visokoškolskem izobraževanju;
3. okrepijo sinergije med EU in bolonjskim procesom pri uresničevanju socialne razsežnosti visokega šolstva z dajanjem prednosti finančni podpori pri uporabi programa za obdobje po letu 2013 na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa;
4. izkoristijo finančno podporo v okviru pobude za zaposlovanje mladih za zagotavljanje ciljno naravnanih priložnosti v visokoškolskem izobraževanju za prikrajšane ali brezposelne mlade do 25. leta starosti, da bi jim omogočili pridobitev znanj in spretnosti za posamezna delovna mesta.

⁽⁷⁾ Prim. opombo 3.